

Hengelo

Evaluatie kunstgrasbeleid gemeente Hengelo

Inhoud

- waarom kunstgras?
- kunstgrasconstructie
- kunstgrasbeleid in Hengelo
- ontwikkelingen infill voor gezondheid en milieu
- alternatieve infill
- financiële gevolgen

Waarom kunstgras?

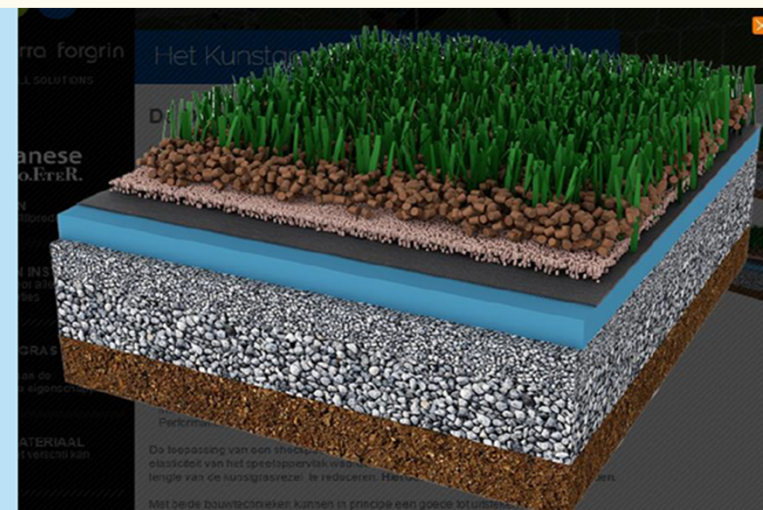
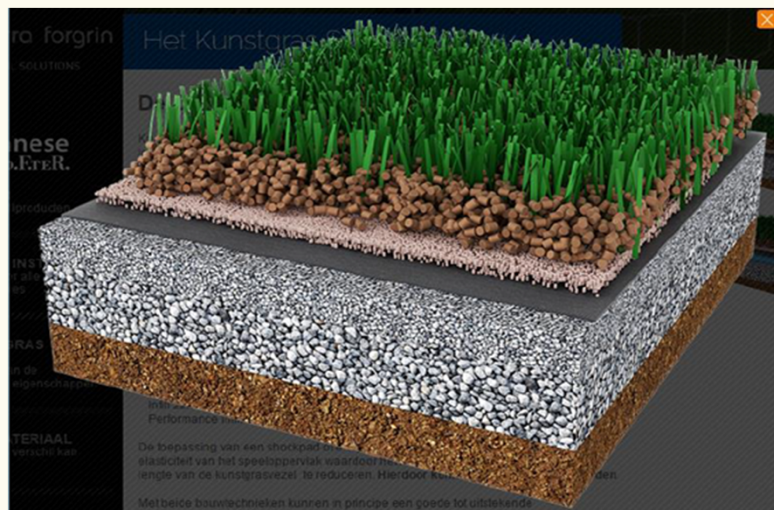
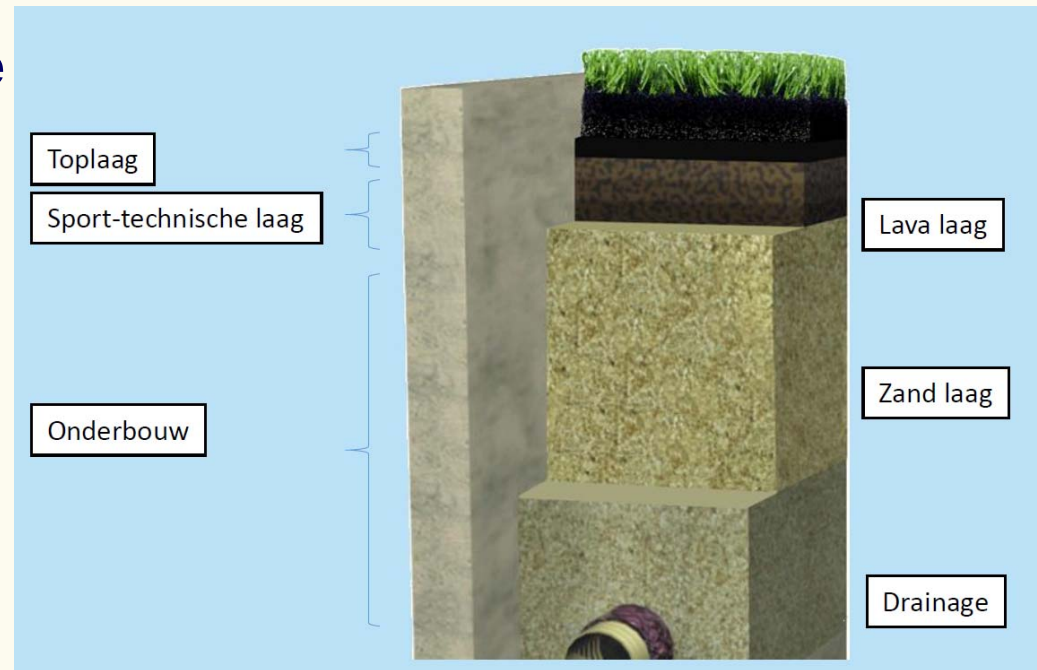
Capaciteit

- natuurgras +/- 300 speeluren per jaar
- kunstgras +/- 1500 speeluren per jaar
- hybride +/- 600 speeluren per jaar
- Discussie over kunstgras in het profvoetbal is een andere dan in het amateurvoetbal (eenheid /capaciteit)

Kunstgrasconstructie

Sporttechnische infill

- Sporttechnische infill zorgt voor vergelijkbare eigenschappen van het kunstgrasveld ten opzichte van een natuurgrasveld.
 - demping
 - balrol
 - slidings

Kunstgras in Hengelo

- Wordt aangelegd op basis van capaciteitsbehoefte lange termijn
 - onderzoek Grontmij (2016)
- Onderdeel van Kadernota sport en bewegen (2016),
- Financieel:
 - toplaag €250.000, afschrijven en vervangen na 10 jaar
 - onderbouw €180.000 afschrijven in 30 jaar.
 - jaarlast gemeente: +/- €36.000 per nieuw aangelegd veld
- vereniging betalen vanaf 1-1-2019 allemaal 40% kostprijs dekkende huur €13.578
- Evaluatie verenigingen: tevreden in vergelijk met omliggende gemeenten, gemeente draagt risico en zorgt voor onderhoud en vervanging.

kunstgras in Hengelo

sportpark	vereniging	kunstgras	natuurgras
Slangenbeek	ATC	3 voetbalvelden	3 voetbalvelden
	HCT	4 hockeyvelden	
	Giants		2 honk- / softbalvelden
t Wilbert	Achilles	2 voetbalvelden	3 voetbalvelden
	HKC	2 korfbalvelden	
De Noork	BWO	2 voetbalvelden	4 voetbalvelden
De Bijenkorf	HVV Tubantia	2 voetbalvelden	2 voetbalvelden
De Waarbeek	HVV Hengelo	1 voetbalveld	2 voetbalvelden
t Kruudnhof	TVO Beckum		3 voetbalvelden
Vikkerhoek	Wilhelminaschool	1 voetbalveld	4 voetbalvelden
Groot Driene	Juliana	1 voetbalveld	3 voetbalvelden
	(oud ATC)		2 voetbalvelden
Veldwijk	FC Twente*	1 voetbalveld	4 voetbalvelden
	Barbaros	1 voetbalveld	1 voetbalveld
	Dragons		1 rugbyveld

* FC Twente maakt ook gebruik van de Barbaros velden

Totaal

kunstgras	natuurgras
14 voetbalvelden	31 voetbalvelden
4 hockeyvelden	1 rugbyveld
2 korfbalvelden	2 honk-/softbalvelden

Kunstgras in Hengelo

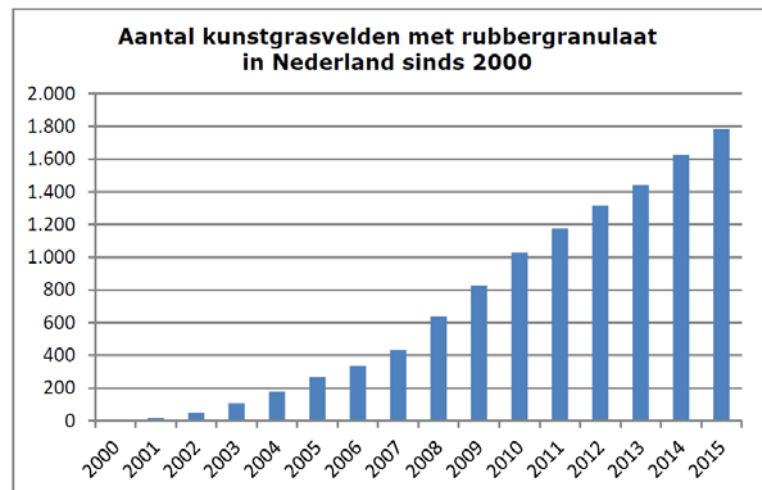
- In principe 60mm kunstgrasmat met SBR rubbergranulaat
 - Twee velden met kurk infill
 - Kunstgrasvelden worden onderhouden door Gildebor
 - KNVB: 8 jaar na aanleg verplichte keuring op sporttechnische eigenschappen
 - Geplande renovaties 2019:
 - BWO
 - Sc Barbaros
 - HVV Hengelo
 - FC Twente?
 - HCT (waterveld)
- 2020
- Juliana
 - Wilhelminaschool

Vergelijk in Nederland

- in Nederland lagen in 2016 zo'n 2000 kunstgrasvelden waarvan +/- 80% is ingestrooid met SBR-rubbergranulaat
- Op één voetbalveld gaat ongeveer 120 ton rubbergranulaat, afkomstig van circa 20.000 gebruikte autobanden.
- KNVB: Aanleg in 2018 ongeveer 50% SBR-rubbergranulaat en 50% alternatieve infill waarvan het meest bestaat uit TPE en kurk

Figuur 2 Schatting van het aantal kunstgrasvelden met rubbergranulaat in Nederland sinds 2000 (bron: KNVB)

Ontwikkelingen gezondheid

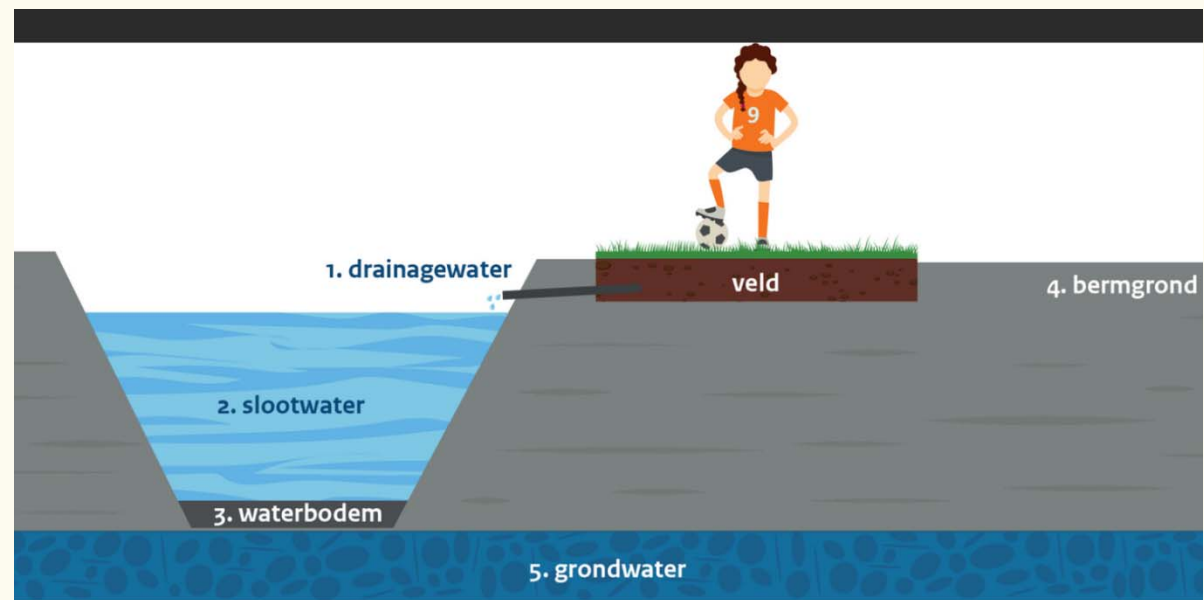

- Zembla uitzending 5-10-2016 'Gevaarlijk spel'
- RIVM (2016) *Uit nieuw onderzoek blijkt dat het risico voor de gezondheid van sporten op kunstgrasvelden die zijn ingestrooid met rubbergranulaat, praktisch verwaarloosbaar is. Dat betekent dat het verantwoord is om op deze velden te sporten.*
- RIVM (2016) *advies om de normering voor schadelijke stoffen in rubbergranulaat meer richting normering voor consumentenproducten te brengen (..) Daarmee borgen dat het sporten op rubbergranulaat verantwoord blijft*
 - 95% van de velden voldeed al aan deze strengere norm
 - Nu wordt al het verwerkte rubber dagelijks getest op deze norm

Milieu

- RIVM (2016) *Er blijkt vooral zink uit het rubbergranulaat vrij te komen. Dit metaal is niet schadelijk voor de mens, maar kan wel gevolgen hebben voor organismen in de bodem en het oppervlaktewater.*

Verlies naar het milieu

Verlies naar het milieu

- Verspreiding van infill in het milieu is in strijd met de 'zorgplicht' (wet milieubeheer) Hierin staat dat: *'iedereen ervoor moet zorgen dat er geen nadelige gevolgen voor het milieu mogen zijn of komen door zijn handelingen'*.
- De veldeigenaren hebben zich onvoldoende aan deze zorgplicht gehouden.
- Ontwerp- en onderhoudsmaatregelen kunnen verspreiding met +/- 80% verminderen

Ontwerpmaatregelen

Onderhoudsmaatregelen

■ Voorkomen verspreiding van infillmateriaal

- bladblazen naar binnen toe
- machines schoonmaken op het veld
- looproosters en goten schoonhouden
- afval van het veld in de grijze container

Stand van zaken

- Na de Zembla uitzending en het RIVM onderzoek:
 - Normering rubbergranulaat aangepast
 - Door ontwerp- en onderhoudsmaatregelen voorkomen dat rubber in het milieu belandt
- Op lange termijn uitloging van zink uit SBR rubbergranulaat in de bodem blijft een gevaar.

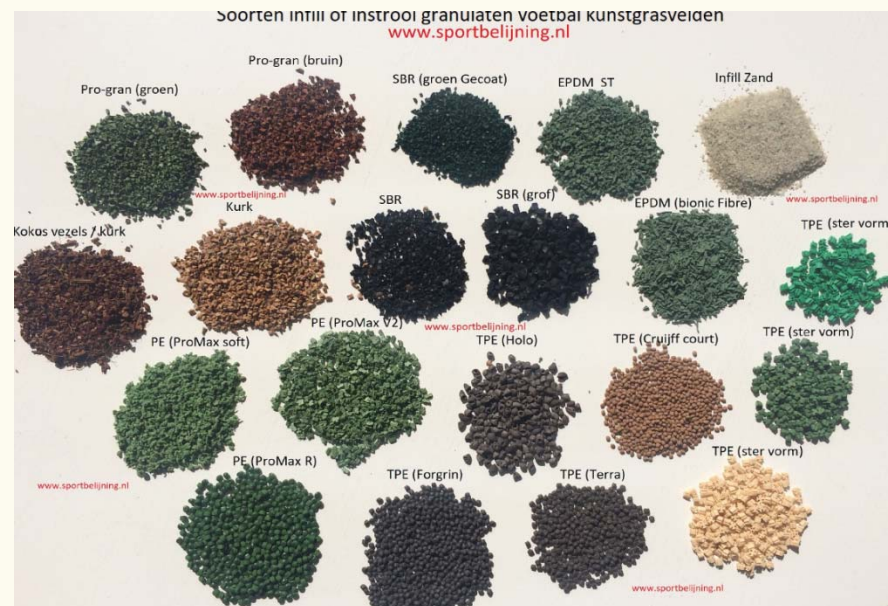
Infillmaterialen

■ Veelgebruikt:

- SBR rubbergranulaat
- Progran
- EPDM
- TPE
- Kurk

■ Alternatieven:

- ProMax flex
- Nonfill

SBR rubbergranulaat

■ Voordelen

- Lage kostprijs
- Goede sporttechnische eigenschappen
- Volop beschikbaar, gerecycled materiaal

■ Nadelen

- Uitloging van zink op lange termijn
- Hittevorming
- Geur
- Zwarte kleur geeft af
- Niet herbruikbaar

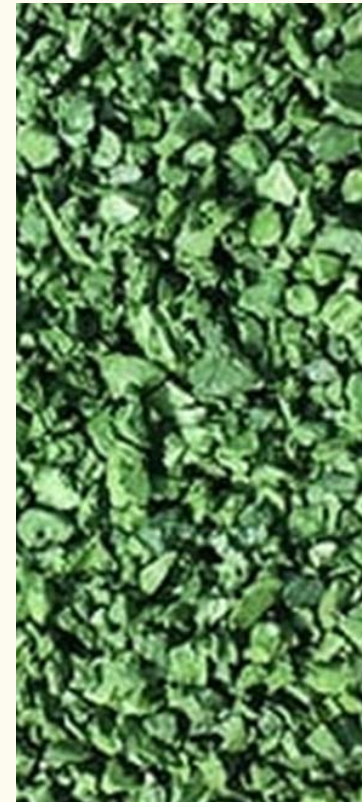
Progran (SBR met coating)

■ Voordelen

- Goede sporttechnische eigenschappen
- In alle kleuren beschikbaar
- Geen last van geur of hittevorming

■ Nadelen

- Geen lange termijn ervaring
- Kans op uitloging op termijn
- Nog steeds zware metalen in milieu

EPDM

■ Voordelen

- Goede sporttechnische eigenschappen
- Vrijwel geen splash, blijft goed liggen op het veld
- Geen geur, uitloging, hittevorming
- Voldoet aan consumenten gebruiksnorm

■ Nadelen

- Kwaliteit is afhankelijk van fabrikant
- Groot risico op verklontering
- Hogere prijs
- Hoge densiteit (veel kilo's)

TPE

■ Voordelen

- Goede sporttechnische eigenschappen
- Lange levensduur, herbruikbaar
- Herkomst is bekend
- Geen uitloging en/of geurhinder
- Verschillende kleuren en vormen
- Voldoet aan consumenten gebruiksnorm

■ Nadelen

- Hoge kostprijs
- Veel splash
- Gefabriceerd product

Kurk

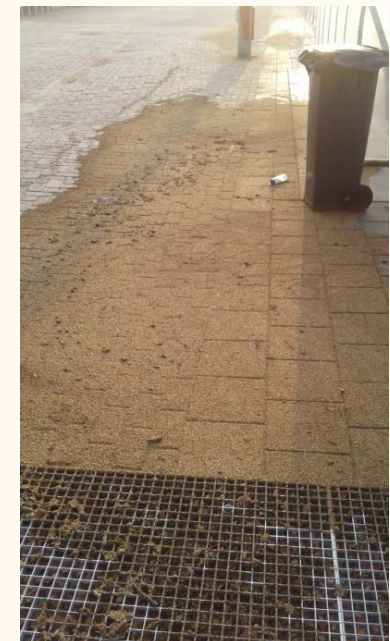
■ Voordelen

- Lagere kostprijs dan TPE of EPDM
- Natuurlijk materiaal, recyclebaar

■ Nadelen

- Drijven, bevriezing
- Fragmentatie
- Hogere onderhoudskosten
- Niet volop beschikbaar

Pro Max flex

■ Voordelen

- volledig recyclebaar
- bestaat deels uit gerecycled kunstgrasvezel (met TPE)
- laag soortelijke gewicht
- garantie op kwaliteit

■ Nadelen

- hoge kostprijs
- één leverancier
- scherpere delen

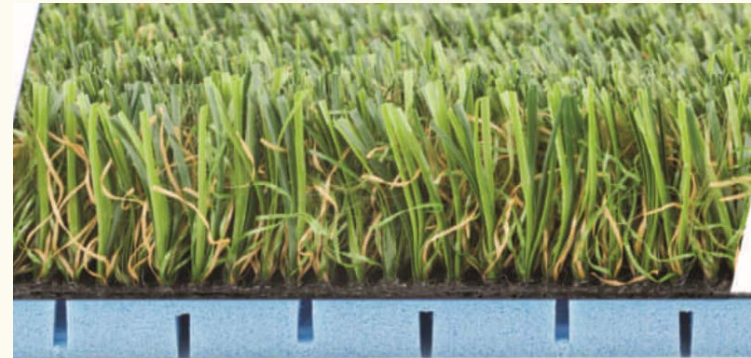

Nonfill

■ Voordelen

- geen verspreiding van infill
- geen uitloging
- makkelijk te recyclen

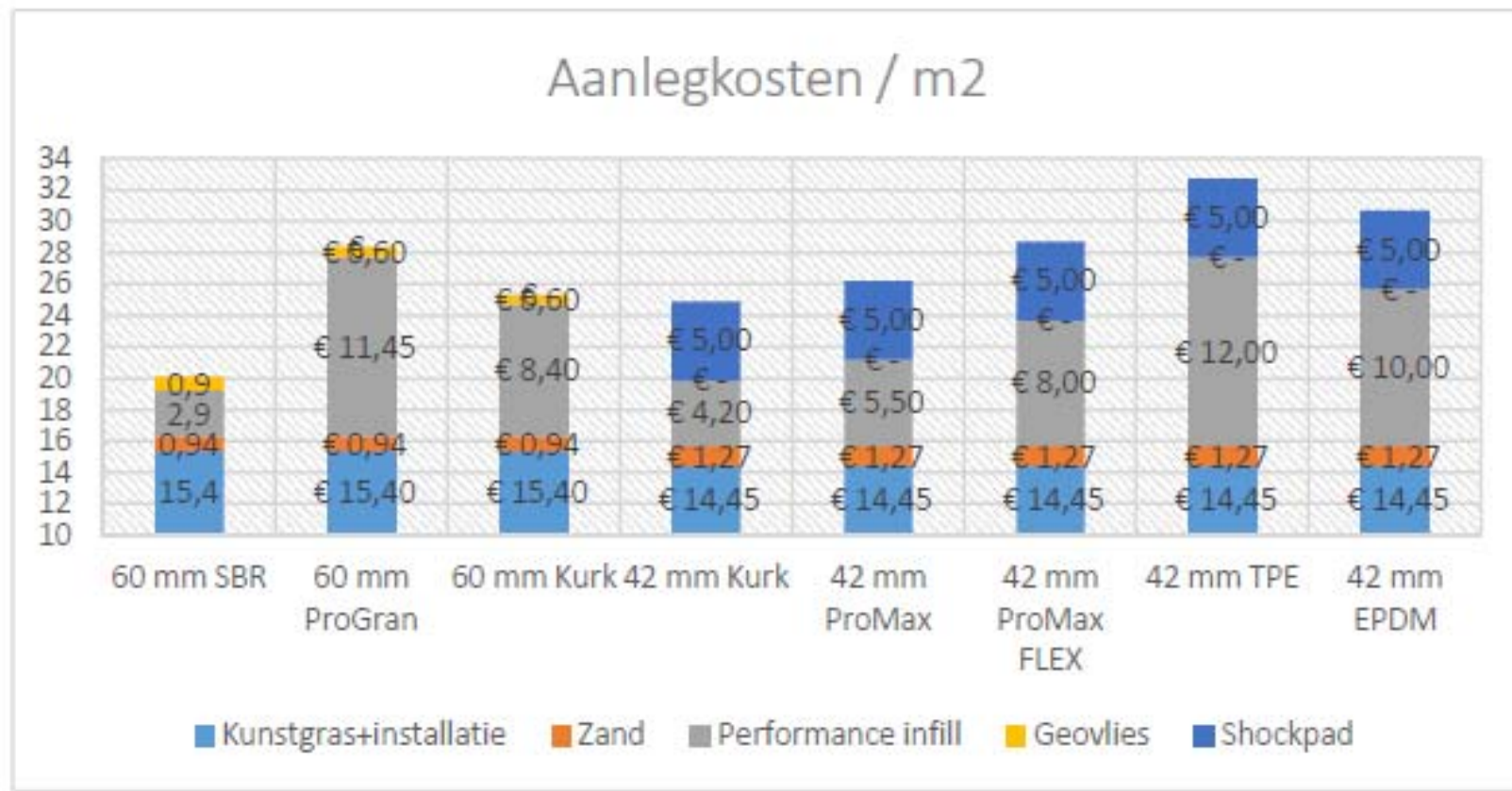
■ Nadelen

- hoge kostprijs (+/- gelijk aan TPE)
- nauwelijks ervaringen
- onderhoud lijkt lastiger
- sporttechnische eigenschappen (glad)

Financieel

Financieel - gemeente

Toplaag		totaal toplaag (10 j)	onderlaag (30 j)	totaal jaarlasten		stijging per veld
60mm SBR	€	240.784,00	€ 180.000,00	€	34.842,63	
42mm kurk	€	319.392,00	€ 180.000,00	€	43.593,79	€ 8.751,16
42 mm pro max flex	€	323.272,00	€ 180.000,00	€	44.025,74	€ 9.183,10
42mm TPE	€	328.672,00	€ 180.000,00	€	44.626,90	€ 9.784,27
42 mm progran	€	267.872,00	€ 180.000,00	€	37.858,25	€ 3.015,61

Financieel - verenigingen

Toplaag	Totaal jaarlasten	bijdrage vereniging 40%	stijging huurpri	Lasten gemeent
60mm SBR		€ 13.937,05	€ -	€ -
42mm kurk	€ 113.765,02	€ 17.437,52	€ 3.500,46	€ 68.259,01
42 mm pro max flex	€ 119.380,33	€ 17.610,29	€ 3.673,24	€ 71.628,20
42mm TPE	€ 127.195,46	€ 17.850,76	€ 3.913,71	€ 76.317,27
42 mm progran	€ 39.202,97	€ 15.143,30	€ 1.206,25	€ 23.521,78

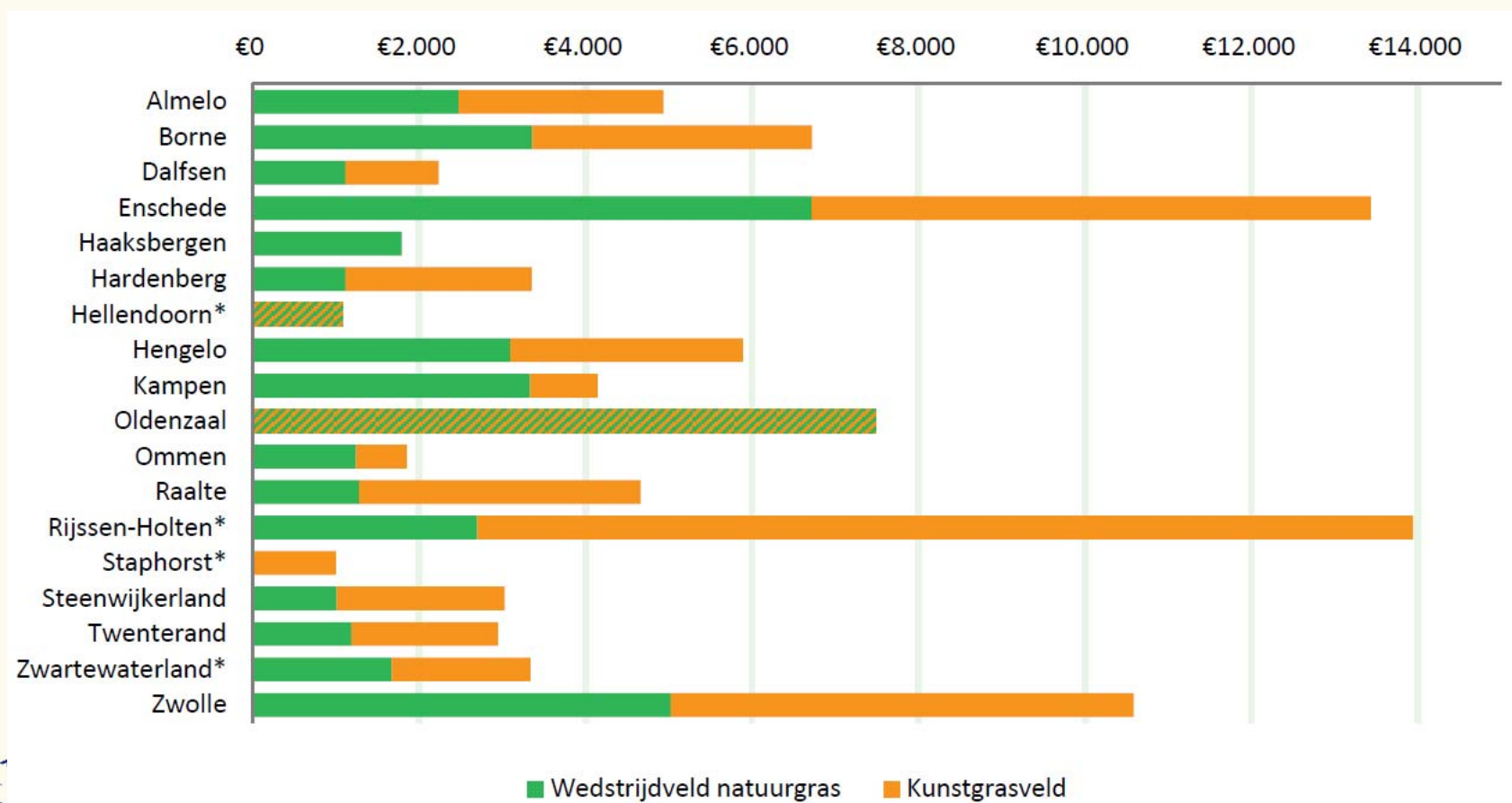
Gemiddelde Hengelose voetbalvereniging:

- +/- 650 leden
- 1,4 kunstgrasveld
- huurverhoging van €3500,-
- €7,54 per lid per jaar.

Financieel

■ Vergelijk andere Twentse gemeenten (2016)

Conclusies en Overwegingen

Voorlopige conclusies:

- Afstappen van sbr rubbergranulaat in Hengelo
- Ontwikkelingen gaan snel, nauwgezet volgen
- Bij renovaties de markt meer uitdagen:
 - Infill moet 10 jaar gegarandeerd kwalitatief stabiel zijn
 - Infill mag niet belastend zijn voor het milieu
 - Gunning op EMVI ipv op laagste prijs
- Financiële gevolgen via berap 2019 (en kadernota 2020 – 2023?) delen met de raad

Overwegingen:

- milieu – sporttechnisch – financiën, wat overheerst?
- Doorbelasting naar verenigingen; 40% kostprijsdekkend? Of vasthouden aan €13.578?